

ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ТА
ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін та
інноваційної педагогіки
Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Вікторія ДОБРОВОЛЬСЬКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРИЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ»

Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	271 Морський та внутрішній водний транспорт
Освітньо-наукова програма	Управління судновими технічними системами і комплексами
Семестр та курс навчання	II семестр, I курс
Статус дисципліни	обов'язкова
Форма навчання	очна

Херсон 2022 р.

Силабус дисципліни «Історія та організація системи освіти» розробила д.пед.н., професор, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та інноваційної педагогіки Антоніна ЛЯШКЕВИЧ.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-наукової програми

Володимир САВЧУК

«29» серпня 2022 р.

Проректор з науково-педагогічної роботи

к.т.н, професор Андрій БЕНЬ

«29» серпня 2022 р.

Наукове товариство студентів (слухачів), аспірантів, докторантів, молодих вчених

Протокол №1 від «29» серпня 2022 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія та організація системи освіти
Викладач	д.пед.н., професор Ляшкевич А. І.
Контактний номер викладача	+38(066)2143743
Е-mail викладача	antonina26.72@gmail.com
Код дисципліни з освітньої програми	ОК2
Обсяг дисципліни	3 кредити / 90 годин
Час проведення занять, консультацій	II семестр
Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни	Дисципліна «Історія та організація системи освіти» за навчальним планом та освітньо-науковою програмою входить до циклу загальної підготовки, інтегрує відповідно до свого предмету знання з іншими галузями знань: філософських, соціологічних, педагогічних, психологічних наук тощо. Крім того, згідно з навчальним планом підготовки аспірантів дисципліни передувало вивчення дисциплін «Професійна етика науковця» та «Організація підготовки докторів філософії», а також одночасно вивчається зі взаємопов'язаною дисципліною «Інформаційні технології в науковій діяльності»
2. Анотація до курсу	
Зміст навчальної дисципліни «Історія та організація системи освіти», перш за все, спрямовано на формування здатності до освітньої діяльності. У процесі засвоєння даної дисципліни, формується професійно-педагогічна майстерність, складові якої (організаторські здібності, комунікативні здібності, педагогічна уява, здатність до розподілу уваги, стилі спілкування, мовні здібності тощо) допоможуть ефективніше організувати свою професійну діяльність.	
3. Мета та завдання курсу	
Метою вивчення навчальної дисципліни є поглиблення знань здобувачів освіти з історії, сучасної теорії та практики організації управління і державного регулювання освітньої діяльності в Україні, загальних принципів суспільного поділу праці в Україні, нормативно-правових документів сфери освіти. Основними завданнями дисципліни є надання аспірантам базових знань щодо: історії та нормативно-правової бази сфери освіти; управління системою вищої освіти; усвідомлення системи стандартів освіти та державного регулювання освітньої діяльності; теоретичних та практичних питань вищої освіти. Усвідомлення сучасного стану вищої освіти в Україні, яка визначає вектори її розвитку та окреслює найбільш проблемні аспекти функціонування вітчизняної системи вищої освіти з огляду на декларування її стратегічним напрямом поступового узгодження із міжнародними вимогами.	
4. Результати навчання, компетентності та методи їх вимірювання	
Освітня діяльність здобувача вищої освіти має бути спрямована на формування таких загальних і професійних компетентностей : ЗК1. Здатність до письмової та усної комунікації українською та англійською мовами. Здатність володіння теоретичним термінологічним науковим апаратом щодо предметної області. ЗК2. Уміння планувати та керувати часом. ЗК5. Здатність ефективно працювати в національному та міжнародному контексті, як особистість і як член команди. ЗК6. Уміння діяти на основі етичних міркувань. ЗК7. Навики взаємодії та міжособистісні навички. Уміння мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК8. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК9. Уміння адаптуватися та працювати в нових ситуаціях. ЗК10. Здатність проявляти креативність, продукувати нові ідеї для розв'язання комплексних	

проблем у галузі професійної та/або дослідницької діяльності. ЗК11. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації, що отримана з різних джерел. ЗК12. Здатність використання комп'ютерних, інформаційних та комунікаційних технологій, що необхідні для проведення наукових досліджень. ЗК14. Здатність продемонструвати свої знання та розуміння основних фактів, концепцій, правил та теорій, пов'язаних з предметом дослідження. Вміння інтерпретувати результати досліджень, здійснювати підготовку аналітичних матеріалів, наукових доповідей і презентацій та брати участь в дискусіях із досвідченими фахівцями. ЗК15. Володіти методологією науково-педагогічної діяльності.

Результатами навчання за освітньо-науковою програмою є:

ПРН02 Встановити самостійно дослідницькі цілі. ПРН03 Вибирати технологію пошуку інформації, співвідносити інформацію для вирішення конкретних дослідницьких задач. ПРН04 Побудувати та аналізувати інформаційні бази. ПРН05 Модифікувати набуті знання та навички. Ідентифікувати, імітувати та копіювати навички виконання певних дій. ПРН06 Відходити від стереотипів, адаптуватися та діяти в новій ситуації, аргументувати нестандартні рішення в критичних ситуаціях. ПРН07 Передбачати можливості для успішної реалізації інноваційних ідей. ПРН08 Поважати думку колег, в тому числі, що мають іншу точку зору. Допомогати колегам у формальній та неформальній обстановці. ПРН12 Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми в сфері управління СТСіК українською та англійською мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях. ПРН13 Продемонструвати стиль ділового спілкування при оформленні документів та в діловій переписці. ПРН14 Показати знання особливостей етикету при проведенні ділових зустрічей. ПРН15 Визначати та реалізовувати дослідницькі та проектні цілі в межах правого поля. Співвідносити інструменти реалізації дослідницьких задач з нормативно-правовими актами. ПРН18 Застосувати функцію самоменеджменту та самомотивації. ПРН19 Трансформувати теоретичні знання у практичну площину. ПРН20 Узагальнити та дослідити на теоретичному рівні отримані практичні результати. ПРН21 Вирішувати задачі інноваційного характеру за допомогою сучасних програмних та технічних засобів. ПРН 24 Застосувати принцип доцільності при виборі дослідницьких інструментів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія та організація системи освіти» аспіранти повинні:

Знати:

- основні принципи організації освітнього процесу та системи вищої освіти в Україні;
- нормативно-правову базу організації освітнього процесу;
- основні форми організації освітнього процесу та види проведення занять;
- основні форми та засоби контролю якості підготовки фахівців;
- основні умови здійснення освітньо-виховної діяльності в закладах вищої освіти.

Уміти:

- проєктувати навчальну діяльність за певним напрямом фахової підготовки;
- використовувати освітні стандарти для розробки навчальних та робочих планів, підготовки навчальних і робочих програм навчальних дисциплін;
- планувати навчальні заняття з урахуванням інноваційних технологій організації освітньої діяльності;
- складати "індивідуальний план навчальної, науково-методичної, організаційної, виховної та іншої роботи викладача вищого освітнього закладу;
- розраховувати штат науково-педагогічних працівників вищого закладу освіти.

Методи вимірювання результатів навчання (компетентностей):

Методи організації навчально-пізнавальної діяльності, методи стимулювання й мотивації навчання, контролю, самоконтролю, взаємоконтролю і корекції, самокорекції, взаємокорекції в навчанні, пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладання, частково-пошуковий та дослідницький методи.

5. План вивчення навчальної дисципліни					
№ тижня	Назва теми	Форма організації навчання та кількість годин			Самостійна робота, кількість годин
		Лекційне заняття	Лабораторне заняття	Практичне / семінарське заняття	
1.	Вступ. Історія вищої освіти в Україні до радянських часів.	2	-		6
2.	Історія вищої освіти в Україні за радянських часів.	2	-		4
3.	Розвиток вищої освіти України за період державної незалежності України	2	-		6
4.	Державна освітня політика в контексті визначальних характеристик цивілізаційного процесу	4	-	2	4
5.	Якість, рівність доступу та конкурентоздатність освіти як показники державної освітньої політики в Україні	6	-	2	10
6.	Нормативно-правова база забезпечення професійної діяльності працівників	2	-	2	6
7.	Система стандартів вищої освіти	4		2	4
8.	Державне регулювання професійної діяльності закладу вищої освіти	2		2	4
9.	Шляхи та засоби підвищення ефективності вищої освіти в Україні.	2		2	2
10.	Управління якістю освітніх та наукових послуг в системі вищої освіти.	2		2	2
Разом годин		28	-	14	48
6. Графік самостійної роботи					
№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю	
1.	Підготовка до практичних занять	14	щотижнево	Усне та письмове опитування	
2.	Підготовка теоретичних питань (у тому числі питання, відведені на самостійне опрацювання)	10	щотижнево	Теоретичні питання, практичні та ситуативні завдання	
3.	Виконання реферату	14	І раз в семестр	Усний захист	
4.	Підготовка до заліку	10	В кінці семестру	Тестові та практичні завдання	
Разом		48	-	-	

7. Рекомендована література

Основна:

1. Кремень В. Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум / В. Г. Кремень. – К. : «Грамота», 2007. – 576 с.
2. Кремень В. Г. Якісна освіта в контексті загальноцивілізаційних змін / В. Г. Кремень // Педагогіка і психологія. Вісник АПН України. – № 2. – 2007.
3. Луговий В. І. Застосування системного підходу до визначення компетентностей як основи кваліфікацій [Текст] / В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко // Вища освіта України: теорет. та наук.-практ. часоп. – К. : Запоріжжя : Класич. приват. ун-т. – 2010. – № 1. – С. 151–159.
4. Луговий В. І. Рамка кваліфікацій та система гарантування якості національної вищої освіти: труднощі реалізації [Текст] / В. І. Луговий, О. М. Слюсаренко, Ж. В. Таланова // Вища освіта України. Додаток 4. – 2010. – С. 257–265.
4. Ляшкевич А. І. Організація морської освіти на півдні України в ХІХ – початку ХХІ століттях: монографія. Херсон: «Херсонська академія неперервної освіти», 2018. 478с.
5. Михальченко М. Філософія освіти і соціокультурна теорія / М. Михальченко // Філософія освіти. – 2005. – №1. – С. 38 – 52.
6. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України [авт. : В.П. Андрущенко, І.Д. Бех, М.І. Бурда та ін.; ред. кол. В.Г. Кремень (голова), В.І. Луговий (заст. голови), В.М. Мадзігон (заст. голови), О.Я. Савченко (заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя. – К.: Пед. думка, 2011. – 304 с.
7. Пал Л. А. Аналіз державної політики / Пер. з англ. І. Дзюб / Л. А. Пал. – К. : Основи, 1999. – 422 с.
8. Роль аналітичних досліджень у формуванні національної освітньої політики. Міжнародний семінар. 11 – 13 вересня, 2001 р. Програма підтримки вироблення стратегії реформування освіти. – Київ, Україна, 2001. – 86 с.
9. Рябов С. Г. Політична наука в Україні ХХІ століття: стан та перспективи розвитку / С. Г. Рябов. – К. : Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні». – 2005. – 103 с.
10. Савельєв В. Л. Проблемне поле освітньої політики в Україні / В. Л. Савельєв // Філософія освіти. – 2005. – № 2. – С.78 – 94
11. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ : ТОВ «ЦС», 2015. 32 с.
12. Якість вищої освіти : теорія і практика ; за ред. А. Василюк, М. Дей. Київ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.

Інформаційні ресурси:

1. Закон України «Про освіту» // Освіта в Україні. Нормативна база. – Київ: Освіта. – Режим доступу: – <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Закон України «Про професійно-технічну освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua
5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (Редакція станом на 06.09.2014). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Контроль знань у рамках навчальної дисципліни здійснюються з урахуванням європейської кредитно-трансферної системи. Видами контролю знань є поточний контроль та семестрова атестація. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних,

практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти доктора філософії.

Семестрова атестація проводиться у формі заліку. Слід зазначити, що виконання всіх складових навчального плану є обов'язковою умовою вивчення дисципліни. Роз'яснення складних тем або поглиблене вивчення додаткової інформації може відбуватися в години консультацій, згідно з графіком.

Елементи навчальної діяльності	Кількість занять	Максимальний бал за вид роботи	Всього за семестр, бали
Опрацювання контрольних питань тем лекцій	14	4	56
Виконання практичних робіт	7	4	28
Виконання індивідуального завдання (реферат, презентація) на платформі LMS Moodle		8	8
Підготовка і виконання залікової роботи на платформі LMS Moodle		8	8
Всього максимум за семестр			100

9. Політика навчальної дисципліни

Пропущені заняття (лікарняні, мобільність тощо). Пропущені заняття необхідно відпрацювати. Для цього здобувач освіти має виконати індивідуальні завдання за пропущеними темами (завдання видає викладач).

Поведінка в аудиторії. Усі учасники освітнього процесу мають дотримуватися етичних норм. Здобувач вищої освіти зобов'язаний старанно та сумлінно навчатися протягом усього періоду отримання освіти. Водночас він повинен підтримувати інших у прагненні поглиблювати знання та виконувати свої обов'язки. Від викладача вимагається доброзичливе, серйозне і тактовне ставлення до здобувачів вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності: кожний здобувач зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До аспірантів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть застосовуватися різні дисциплінарні заходи.